

Jak pracovat s mapou a atlasem

Úkol: Mám najít pojem, který vůbec neznám. Vyučující zadá

„najděte v mapě pojem Velička a řekněte mi o co se jedná“?

Jak na to ???

→ návod: 1. pokud nevím co pojem znamená najdu jej v rejstříku, který je na

konci atlasu od strany 30, rejstřík je abecedně řazen od A do Z

2. zde je napsáno co ten pojem znamená – například město, řeka, hora apod. a na které mapě a její části se nachází

3. podle návodu najdu tu správnou mapu a místo v ní

4. místo ukazuji v co nejpodrobnější mapě

Řešení:

podle rejstříku zjistím, že se jedná o řeky, jedna je přítokem Bečvy a druhá je přítokem Moravy

je v mapě na straně 6, mapové pole G12 nebo str. 7 mapové K11

nalistuji tuto mapu a hledám v části mapy označených písmenem G a číslem 12, a zde tento vodní tok najdeš

Takto postupujeme a hledáme vždy, pamatujte si, že při vyhledávání používáme vždy co nejpodrobnější mapy, které v atlase jsou!

ČESKÁ REPUBLIKA (ČESKO)

POLOHA A ROZLOHA

- území ČR má plochu 78 864 km² - 21. místo v Evropě a 114. ve světě
- žije v ní 10, 512 mil. lidí - 13. místo v Evropě a 78. na světě
- průměrná hustota zalidnění je asi 134 ob./km²
- naše republika leží uprostřed mírného podnebného pásu severní polokoule a jejím územím prochází hlavní evropské rozvodí
- vnitrozemský stát, pouze na severní a východní polokouli
- přechodná oblast mezi vlivy oceánickými a kontinentálními
- leží na dotyku staršího Českého masívu a mladších Karpat

Hraniční body:

nejzápadnějším je katastr obce Krásná a je to 12°05' v.d.

nejvýchodnějším je katastr obce Bukovec a je to 18°51' v.d.

nejsevernějším bodem je katastr obce Lobendava a je to 51°03' s.š

nejjižnějším bodem je katastr obce Vyšší Brod a je to 48°33' s.š.

- od nejsevernějšího k nejjižnějšímu bodu měří 278 km

- od nejzápadnějšího k nejvýchodnějšímu bodu má vzdálenost 493 km

Důsledky zeměpisné polohy státu:

VÝHODY:

- mírný pás severní polokoule
- mírné vlhké podnebí se střídáním ročních období, velmi vhodná oblast pro hospodářství
- křižovatka dopravních cest (železnice, silnice, ropovody a plynovody z VE)
- vojenský význam – v minulosti snaha o ovládnutí našeho území
- kulturní význam (osobnosti)

NEVÝHODY:

- omezené vodní zdroje
- vnitrozemský stát

Datum:

Otázky a úkoly ke kapitole:

Česká republika je svou rozlohou ..... největší zemí kontinentu a počtem ..... obyvatel je ..... na světě. Jejím územím prochází hlavní evropské ..... Nachází se pouze na ZÁPADNÍ – VÝCHODNÍ polokouli a z hlediska zeměpisné šířky se nachází převážně podél .....⁰ s.š.

Najdi a napiš jména krajních bodů našeho státu a doplň k nim jména okresů, ve kterých leží:

nejsevernější - .....

nejjižnější - .....

nejzápadnější - .....

nejvýchodnější - .....

Jak se čte a píše název našeho státu v cizích jazycích (Velký Británie, Francie, Rusko, Německo)?

.....
.....

Je pravdivé tvrzení, že je česká republika větší než Slovensko? *ANO – NE*

Pokus se vysvětlit, v čem je výhodou poloha naší země.

.....
.....

Je pravdivé tvrzení, že vzdálenost od severu na jih je u nás delší než vzdálenost z východu na západ? *ANO - NE*

Napiš jména pěti významných českých osobností, které se proslavily po celém světě.

.....
.....

Datum:

Vývoj státnosti a změny hranic

- 7 - 9.st. - Sámova říše, Velkomoravská říše
- 10 - 15.st. - České knížectví (později království)
- 1526 - 1918 - součást habsburské monarchie (od roku 1867 Rakousko-Uhersko)
- 28. 10. 1918 - vznik Československé republiky (ČSR)
- 29. 9. 1938 - odstoupení území (tzv. Sudet) obývané národnostními menšinami Německu, Maďarsku a Polsku (Mnichovská dohoda)
- 14. 3. 1939 - vyhlášen Slovenský štát, Podkarpatská Rus připojena k Maďarsku
- 15. 3. 1939 - vznik protektorátu Čechy a Morava
- 9. 5. 1945 - obnovení Československé republiky (bez Podkarpatské Rusi)
- 1960 - změna názvu na *Československá socialistická republika (ČSSR)*
- 1. 1. 1969 - vznik federativního státu - dvě části Česká, Slovenská socialistická republika
- 1990 - změna názvu na *Česká a Slovenská federativní republika (ČSFR)*
- 1. 1. 1993 - rozpad federace a vznik samostatné České republiky
- délka státní hranice je celkem 2290 km, z toho nejdelší s Německem 810 km, dále s Polskem 761 km, s Rakouskem 466 km a nejkratší je se Slovenskem 251 km
- hranice velmi složité, často využívají přirozené překážky

Historické členění ČR:

- Čechy
- Morava
- Slezsko

Datum:

Otázky a úkoly ke kapitole:

Po jaké události se staly české země součástí Habsburské monarchie?

.....

Je pravda, že součástí Československé republiky byla i Podkarpatská Rus? *ANO – NE*

Vyjmenuj pět současných samostatných států, se kterými byla v minulosti naše země součástí Rakousko – Uherska.

.....

.....

Napiš jejich hlavní města:

Ve který den byla na našem území ukončena druhá světová válka.

.....

K těmto sídlům v české republice napiš jméno historické oblasti, ve které leží:

Opava - ..... Brno - .....

Olomouc - ..... Plzeň - .....

Praha - ..... Pardubice - .....

Zlín - ..... Třinec - .....

Napiš jméno města, které bylo za Československa centrem Podkarpatské Rusi.

.....

Je pravda, že hranice s Polskem jsou naše nejdelší? *ANO - NE*